

LINA Pliško

TATJANA Ljubešić

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

I. Matetića Ronjgova 1, HR – 52100 Pula

NOVIJA ISTRAŽIVANJA MJESNOGA GOVORA KRINGE

U radu se prikazuju rezultati novijih istraživanja mjesnoga govora Kringe u istarskoj općini Tinjan, i to na alijetetnoj, alteritetnoj te arealnoj razini razlikovnosti. Prema tim se značajkama mjesni govor Kringe pridružuje doseljeničkom jugozapadnom istarskom ili štakavsko-čakavskom dijalektu.

KLJUČNE RIJEČI: *Kringa, jugozapadni istarski ili štakavsko-čakavski dijalekt, Istra, općina Tinjan, čakavsko narječje, alijeteti, alteriteti, arealne značajke*

Kringa je naselje središnje Istre, smješteno iznad Drage, južno od Tinjana i zapadno od Sv. Petra u Šumi. Kroz stoljeća Kringa je promijenila nekoliko naziva: Curiticum 1177., Kringa 1350., Coriticum 1556., Krinck 1688., Corridigo 1688., Corridico 1776., Coridego 1846.¹ U *Istarskom razvodu*, najznačajnijem povijesno-pravnom dokumentu srednjovjekovne Istre iz XIV. stoljeća, Kringa se spominje na četiri mjesta u situacijama kad se utvrđuju granice između Žminja, Dvigrada i Sv. Lovreča Pazenatičkog.² Iz Kringe potječu i neki znameniti ljudi poput Bože Milanovića,³ fra Martina Lukšića i drugih. Odnedavno je u Kringi ponovo zaživjela legenda o praocu vampira Juri Grandi, koju je putujući Istrom zapisao Valvasor.

Danas Kringa broji oko šestotinjak stanovnika. Sastoji se od oko dvadesetak manjih sela (Brinjani, Faturi, Gospodi, Gregi, Grgorci, Hrvatini, Jelovci, Kmačići, Kučići, Mofardini, Pauletići, Pinezići, Prenci, Radetići, Rajkova Stancija, Ribari,

¹ Kalčić, Josip: Devet poznatih oblika imena za Kringu kroz povijest, u: Župni list *Koruna*, god. 2, br. 3, kolovoz 1996, str. 1.

² Primjerice: *I bivši v jutro poli maše, idoše vsa gospoda i vsi ti komuni i deželani na Valijol. I tu čekahu sudac i vas komun dvegrajski. I tu pride župan Petar, Prosiegov sin, i Anton, sin župana Lovreča, i Stina i vas komun s Kringi. I g(ospo)d(i)n Filip Macić govoraše od strane vse gospode komunu dvegrajskomu i križanskomu da pokaže vsaka stran svoje pravice i pisma ki znaju pravdu i razvodi meju njimi.*²

³ Najznačajnija onovremena osoba za Istru, pa i Hrvatsku, koji se, uz svoj svećenički, književni, povijesni i publicistički rad, osobito istaknuo u borbi za prava istarskih Hrvata i pripojenje Istre matici domovini Hrvatskoj.

Tomičini, Trlevići i Zlatini). Najčešća su prezimena: Mofardin, Radetić, Prenc, Hrvatini, Pavletić, Fabris, Brečević, Terlević, Udovičić, Dujmović... Kringa administrativno pripada općini Tinjan koja graniči s općinama Sv. Lovreč, Sv. Petar u Šumi, Karojba i s Gradom Pazinom.

1. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA MJESNOGA GOVORA KRINGE

U starijoj dijalektološkoj literaturi mjesni govor Kringe spominje se u nekoliko rasprava.

J. Ribarić u svojoj doktorskoj disertaciji (1916), i kasnije u knjizi objavljenoj pod naslovom *Razmještaj južnoslovenskih dijalekata na poluotoku Istri* (1940) te u priređenom izdanju iste rasprave pod naslovom *O istarskim dijalektima* (2002) mjesni govor Kringe smješta u štokavsko-čakavski prijelazni dijalekt Slovinaca (Ribarić, 1940: 46-50; 2002: 66-71).

M. Małecki u *Pregledu slavenskih govora u Istri (Przegląd słowiańskich gwar Istri)* (Małecki, 1930: 48, 104, 138; 2002: 82-86) spominje Kringu u sklopu štokavskih govora vodnjanskoga tipa.

Više podataka o jezičnim značajkama Kringe nalazimo u Hrastinoj raspravi *Govori jugozapadne Istre* (1964). Na 13. stranici, uz naziv dijalektološkoga punkta – Kringa, navodi ime i prezime svoje obavjesnice – Milene Fabris, koja je tada imala 14 godina. Prema njegovim istraživanjima mjesni govor Kringe pripada "čakavsko-štokavskom ikavskom govoru".

Recentne dijalekatske karte čakavskoga narječja Kringu smještaju u granice jugozapadnoga istarskoga ili štokavsko-čakavskoga dijalekta (Finka, Moguš, 1977; Šimunović, 1985: 70; Brozović, 1988: 88).

2. ISTRAŽIVANJE MJESNOGA GOVORA KRINGE

Terensko istraživanje mjesnoga govora Kringe obavljeno je 18. svibnja 2008.⁴ U dijalektološkome je punktu diktafonom zabilježen razgovor s gospođom Zitom Mofardin (rođenom 1941.) te ispunjen Upitnik za istraživanje jugozapadnih istarskih govora.

Upitnikom su provjeravane alijetne, alteritetne te arealne jezične značajke. S obavjesnicom je vođen razgovor na temu događaja iz djetinjstva, poslova u kući i oko kuće, običaja itd. Iz snimljena razgovora ekscerpirane su jezične značajke koje nisu bile obuhvaćene upitnikom, primjerice akcenatski sustav, refleks jata, prijelaz dočelnoga *m* u *n*...

⁴ Terensko je istraživanje obavila Tatjana Ljubešić za potrebe svoje diplomske radnje *Mjesni govor Kringe*, napisane pod mentorstvom Line Pliško, obranjene 8. srpnja 2008. Na temelju tih istraživanja nastao je ovaj rad.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA MJESNOGA GOVORA KRINGE

3.1. Alijeteti (općečakavske jezične značajke najvišega razlikovnog ranga)

3.1.1. Upitno-odnosna zamjenica *ča* u čakavskom se narječju uzima kao kriterij najvišega ranga, odnosno alijetet, i označava "čistu drugost od svih drugih" (Moguš, 1977: 13). Postojanje upitno-odnosne zamjenice *ča* u mjesnom govoru Kringe potvrđeno je u mnogobrojnim primjerima: upitna – *Ča delaš? Po ča san pošla?*; odnosna – ... *ča nan ga je rodila sveta Janjica Mat ...*

3.1.2. Čakavske pune vokalizacije starojezičnoga poluglasa u "slabu" položaju u čakavskom su sustavu, osim u obliku nominativa zamjenice *ča* (*čđ < *čb*), prisutne i u drugim primjerima. U Kringi su takve "tendencije jake vokalnosti" zabilježene u:

- starome prijedlogu *kadi/di* (*< kđde > *kđdē*): *Ma kadi je bilo šume*
- imenici *malin* (*mđlinđ < *mđlinъ*) i njezinim izvedenicama *malinar*; *malinska grot*
- imenici *maša* (*mđša < *mъša = 'misa'*): ... *ujutro rano je bila maša...*
- instrumentalu zamjenice *ja – s namon* (*< manon < mđnon < *mъnoj*): ...*mat je bila s namon za rodit ...*

3.1.3. Protojezični i starojezični prednji nazalni samoglasnik *ę* u čakavskom se narječju odrazio dvojako: kao *a* prema čakavskoj formuli (*iza j, č, ž > a*) te kao *e* u ostalim pozicijama (Moguš, 1977: 35). U Kringi su zabilježeni ovi primjeri:

- *ę > e*: *Prijela san pismo.; ...petnajst san hi finila na sedan avrila...; ...na dvajset i osan avrila je to bilo...; ...pet nas je bilo...; ...četiri lita...; ...kad su počeli ti lamarini...*

- *ę > a*: *Jačmik na oku je jako bolan.*

3.1.4. Naglasni sustav mjesnoga govora Kringe sastoji se od tri jedinice: kratkoga silaznoga (*â*), dugoga silaznoga (*ā*) i zavirutoga naglasaka – akuta (*ã*) te nenaglašene duljine (*ā̄*) i nenaglašene kračine (*ã̄*).

- Kratki silazni naglasak (*â*) može stajati na samoglasniku u početnome slogu riječi: *brât, vâjk, mðgla, dðšla, pît, lita, ûšla*; u središnjem slogu riječi: *imâli, tovâre, četîrih, konðplje, povîdala*; u završnome slogu riječi, u zatvorenoj ultimici: *imât, Vazân.*

- Dugi silazni naglasak (*ā*) može stajati na samoglasniku u početnome slogu riječi: *dâli, špâg, ûšla, lâž*; u središnjem slogu riječi: *domîšljan...* i u završnome slogu riječi, u otvorenoj ultimici: *veselê, regulâ.*

- Zaviruti se naglasak – akut (*ã*) javlja na starim jezičnopovijesnim pozicijama: na dugim vokalima nastalim stezanjem dvaju kratkih, od kojih je drugi nosio naglasnu silinu: *nîman* (*< ne+îman*), *dðjde* (*< do+îde*), *nîsan* (*< ni+jêsan*); na vokalu pred sonantom u unutrašnjem zatvorenom slogu: *dvâjset.*

Na novim se pozicijama ostvaruje nakon pomaka kratkoga silaznoga naglasaka na prednaglasnu duljinu: *čûva* (*< čûvâ*), *skâkuć* (*< skâkûć*), *govôrit* (*< govôrit*), *uhlâdit* (*< uhlâdit*)...i nakon pomaka kratkoga silaznoga naglasaka na prednaglasnu kračinu

(u kanovačkoj poziciji): *sāda* (< *sadā*), *dōšla* (< *došlā*), *kōza* (< *kozā*), *u sēlu* (< *u selū*), *jēna* (< *jenā*); *kāko* (< *kakō*).

- Prednaglasna se duljina (\bar{a}) zadržava samo u početnom ili središnjem slogu višesložnih riječi pred kratkim akcentom (*čūvāle*).

Prema ovakvoj distribuciji naglasnih jedinica može se zaključiti da je naglasni sustav Kringe "noviji troakcenatski" jer ga obilježava "djelomično pomicanje akcenatskoga mjesta" M. Moguš (1977: 53) makar i u jednoj kategoriji.

U Kringi se naglasak pomiče sa zadnjega kratkoga otvorenog sloga na prednaglasnu duljinu ili kračinu. Kad se prenosi na prednaglasnu kračinu nastaje tzv. kanovačko duljenje. Nesustavan je pomak na prednaglasnu duljinu u ostalim uvjetima.

3.1.5. Jedna je od najbitnijih značajki čakavskoga jezičnoga sustava izmjena šumnika u zatvorenu slogu (Moguš, 1977: 85-90; Brozović, 1988: 83; Lukežić, 1998a: 38-41). U Kringi je ovjerena zamjena afrikate frikativom: *dvajset* (< *dvadeset*) te zamjena okluziva sonantom: *jena*, *jeno* (< *jedna*, *jedno*).

3.1.6. U čakavskomu narječju kondicional, glagolski oblik za izricanje pogodbenog načina, tj. radnje stanja ili zbivanja koja su istovremeno uvjet drugoj glavnoj radnji izrečenoj glagolskim vremenom (Barić i dr., 1997: 417), ima specifičan oblik (*bin*, *biš*, *bi*, *bimo*, *bite*, *bi*) i ubraja se u alijetetne jezične značajke. Takva je paradigma potvrđena i u ispitanome govoru (...*biš* *vrge brente...*, ...*da bi* *mi bi da...*; ...*bimo* *bili tribali...*).

3.2. Alteriteti (čakavske jezične značajke nižega razlikovnog hijerarhijskog ranga)

3.2.1. Suglasnički inventar Kringe sastoji se od 23, odnosno 24 fonema. Fonem / $\frac{3}{z}$ / ovjeren je samo u primljenicama.

SUGLASNIK	OKLUZIV			FRIKATIV			AFRIKATA			SONANT									
Zvučni	b	d	G	z	Ž					(ž)									
Bezvučni	p	t	K	s	š	h	f	c	č	ć									
Neutralni											m	n	ń	v	r	J	l	l'	

Samoglasnički inventar sastoji se od pet samoglasnika (*a*, *e*, *i*, *o*, *u*) te samoglasnoga ɚ .

3.2.2. Refleks protojezičnoga i starojezičnoga jata ($*\text{e} < *\text{ě}$) ikavski je, i to u leksičkim i gramatičkim morfemima.

- a) U leksičkim morfemima ($\text{ě} > i$): ...*moj did* *je kanta...*; ...*čekalo se čuda vrimena...*; ...*je moralo bit dite...*; ...*si je bi učeni lipo...*; ...*devet miseci u pržunu...*; ...*četiri lita...*; *Ter da smo grišniki...*
- b) U gramatičkim morfemima ($\text{ě} > i$): D jd. *ženi*, L jd. u *Kringi*, u *crikvi*, G mn. *lipih*.

U vrlo malom broju primjera zabilježen je i ekavski refleks u leksičkomu morfemu: *delo, seno, vetica*.

3.2.3. Starojezični prijedlog **vb* > *və* u mjesnome govoru Kringe ostvaruje se kao *u* kad dolazi kao samostalan prijedlog (...*i su ga zaprli u pržun...*; ... *je jušto u to močilje pošla...*; ...*smo bili u prven razredu...*; ...*smo pošli u crikvu...*; ...*kruh u peći...*); kao *u* ostvaruje se i u složenicama (...*da lipče ustane roba...*). Kao *va* ostvaruje se samo u nekoliko leksema: *vajk(a), vazmeni, Vazan* (...*se je peklo samo za Vazan* ...; ...*to mi je vajka i to će mi bit zavajka prid oči...*). Prefiksarno se *v* u Kringi javlja i u reduciranom obliku (*Ta su dica lipo zgojena*; *Stali su se segutra rano*..).

3.2.4. Rotacizam je prema R. Simeonu promjena nekih intervokalnih suglasnika u *r*, npr. *more : mere : može* (Simeon, 1969: 319). Ta se jezična značajka javlja u čakavskome i kajkavskom narječju te nekim štokavskim govorima (Lisac, 2003: 34).

U mjesnome govoru Kringe potvrđena je zamjena suglasnika *ž* > *r* u paradigmi praslavenskoga glagola **mogti*: *moren, moreš, more, moremo, morete, moru* (...*a moren ti povidat...*; ...*on ki more bit...*; ...*moremo znat...*).

3.2.5. U mjesnome govoru Kringe na završetku unutrašnjeg sloga završno slogovno *l* je neizmijenjeno: *dolci, telci, mulci, palci, kolci, bolan*. Takvo je i kad se nađe na kraju riječi u imenica: *sol, bol, vol, anđel, pastol, kotal, bukal*, i pridjeva: *debel, vesel, gol, tepal, cil, kisel*. U jd. m. r. gl. pr. radnih *-l* je reducirano: *ču, spoti, bi, voli, hodi, sidi, viknu, romi, gori, sti, želi*, a u primjerima *rekā* (<*rekal*), *pitā* (<*pital*), *imā* (<*imal*), završno se *l* kontrahira s prethodnim *a* te postaje i ostaje dugo *ā*.

3.2.6. Praslavenska konsonantska skupina *čr* zadržala se u neizmijenjenu obliku u čakavskome i kajkavskome narječju (Lončarić, 1996: 94) te u reliktima u štokavskim dijalektima (Lisac, 2003: 33, 53). U mjesnome govoru Kringe ta je praslavenska suglasnička skupina potvrđena u primjerima: *črno, črnije, črv, črvić, črivo*.

3.2.7. Fonetska neutralizacija, prijelaz završnoga *m* > *n*, pojava je koja karakterizira sve sustave duž jadranske obale i pripada tzv. adrijatizmima (Brozović, 1988: 84). Prisutna je i u, primjerice, zapadnomu, ikavskomu, dijalektu štokavskoga narječja (Lisac, 2003: 54).

U Kringi se završno *m* debilabijalizira u:

imenica: ... *z mojon teton...*; *A ja san hodila s tovaron...*

zamjenica: ...*z mojon teton* ...; ...*svojon milosti* ...; ...*san pošla za njin*...

pridjeva: ... *je umra prirodnon smrću* ...

glagola: ...*ča ja znan*...; ...*san mogla mat*...; ...*i ja ti ga gren*...; ...*ja nisan je gledala* ...; ...*reču neka spečen, pa spečen*...

brojeva: *Ja san imala forši sedan, osan lit kad san hodila na Kale po vodu*.

3.2.8. Neodređena zamjenica *sva, sve, svi, svega svemu svih, svoj* nastala je metatezom konsonantske skupine na početku osnove većine oblika starojezične neodređene zamjenice *v̄bse, v̄b̄sa, v̄b̄si > v̄ase, v̄asa, v̄asi > *v̄se, *v̄sa, *v̄si > sve, sva, svi*. Takav je oblik karakterističan za čakavske dijalekte južne provenijencije, dio središnjega dijalekta čakavskoga narječja (Lukežić, 1998b: 131) te sve dijalekte štokavskoga narječja (Lisac, 2003: 17).

U ispitnome je govoru potvrđen metatizirani oblik praslavenske skupine **v̄b̄s̄b̄ > sv* u sljedećim primjerima: ...*Zasvin* je bila još mala ...; ...*veliki i mali svi skupa* ...; ...*i to svi skupa jist...*; ...*i biš zakuha to sve...*; ... *svaka brenta je imala roču* ...; ...*svojon milosti dojila...*

3.2.9. Praslavenska se suglasnička skupina **d̄j* i starohrvatska *d̄d̄j* u govoru Kringe jotovanjem ostvaruje trojako, kao: **d̄j, d̄d̄j > j: tuji, tujina; grajani, slaji, rojenje, mlaji*; kao **d̄j, d̄d̄j > ž: mriž*; u primljenicama **d̄j, d̄d̄j > d': and'el*.

3.2.10. Praslavenske se suglasničke skupine **sk̄j, *st̄j*, i starohrvatske *sk̄d̄j, st̄d̄j* jotovanjem ostvaruju kao *šč: gnjišće, šćipat, klišća, natašće, uščipnut, stišćen (...je moralo bit dite kršćeno...)*. M. Mogaš (1977: 83) čakavske govore s takvim rezultatom jotovanja naziva šćakavskima.

3.2.11. Rezultat jotovanja praslavenske suglasničke skupine **zgi* i starohrvatske *zḡd̄j* u mjesnome govoru Kringe je *žd: moždeni* ('mozak') ili *žlj: N jd. daž, G jd. dažlja* ('kiše'), *dažljeno* ('kišno').

Metatizirani refleks praslavenske suglasničke skupine **zd̄j* i starohrvatske *zd̄d̄j > jz* ovjeren je u imenici *grojze*.

3.2.12. Osnova praslavenskoga glagola **idti* u infinitivu glagola u Kringi dolazi s konsonantskom skupinom *tj > ć: doć, nać, uć, ubać, poč (...i poč doma bez vode...; ...bimo bili tribali poč na sud...; ...roditelji morali poč potpisat...)*, a u prezentu *jd: najde, dojde, pojde, ujde*.

3.2.13. Upraslavenskome sustavu infinitiv je završavao na *-ti*, a u starohrvatskome se jeziku javio alomorf *-ći*. U ishodišnome sustavu uz infinitiv postojao je i supin (s završetkom na *-tv̄*) koji je služio kao dodatak glagolima što znače kretanje. Tijekom jezičnih mijena ukinuta je morfološka i funkcionalna opozicija između supina i infinitiva (zadržana je samo u kajkavskom narječju). Dokinućem supina dolazi i do apokopiranja krajnjega vokala gramatičkoga morfema infinitiva (*-ti > -i*). (Vidi: Lukežić, 1996: 140-141). Apokopirani infinitiv zadržavaju organski štokavski (Lisac, 2003: 57) i čakavski govori (osim govora srednje Dalmacije).

Infinitiv u mjesnome govoru Kringe ima krnji oblik, završava na *-t* ili *-ć: ...za ćepat za onu drugu...; ...a ča ćeš ga tužit...; ...kamo smo ga hodili skat* ('tražiti'); ...*gren stuć Ivu...*; ...*poć na sud...* Apokopirani je infinitiv značajka i susjednih sjevernočakavskih govora.

3.2.14. Za jugozapadne istarske govore karakteristično je izostajanje sibilizacije u morfonološkim pozicijama. U Kringi su zabilježene ove: L jd. ž. r. u *luki*, na *ruki*, na *nogi*; N mn. m. r. *svidoki, junaki, vragi, orihi*.

3.3. Arealne su jezične značajke u mjesnome govoru Kringe:

3.3.1. Prijevojni lik *s e* u korijenskome morfemu glagola *krasti* > *krest* i *rasti* > *rest* te u njihovih oblika: *ukrest, ukrela, ukre; zaresla, prireslo, rest, narest, nareslo*.

3.3.2. Redukcija suglasnika *v* u suglasničkim skupinama u slijedu sa sonantom *r* ili samoglasnim *ɾ* u istome ili u susjednom slogu: *sraka, četrtak, srab, četrti, trdo, strdnut, rebac*.

3.3.3. Javlja se redukcija početnoga vokala u riječi: *Sada se peče na gnjišću...*, ...*od matere tac...*

3.3.4. Zatvaranje artikulacije kratkoga samoglasnika *o* u *u* pred naglaskom: ...*da lipče ustàne roba ...*, ...*na općini smo se uženili...*, *san bila ubučena...*

3.3.5. Zanijekani oblici prezenta glagola *biti*: *nisan, nisi, ni; nismo, niste, nisu* (*Ja nisan čuda trukinjevega kruha misila...*; ...*za potrebu nismo ga anka...*; ...*i to ni jako blizu ...*).

3.3.6. Zanijekani oblici prezenta glagola *imati*: *niman, nimaš, nima; nimamo, nimate, nimaju*.

3.3.7. Glagol za značenje 'ići', 'kretati se', ostvaruje se dvjema, supletivnim osnovama: infinitivnom i prezentskom.

- Prezentska: **gredti*, nesvrš. – *ići*, ostvaruje se samo u prezentu: *gren, greš, gre; gremo, grete, gredu* (*Gren stuć Ivu!*; *A gren na sud!*; *Kamo greš Tone? Na livi kraj gre ženska...*) i 3. l. jd. i mn. imperativa – *neka gre, neka gredu* (...*neka gre doma...*).

- Infinitivna: *hoditi*, nesvrš. – *ići*; ostvaruje se samo u glagolskome pridjevu radnom i perfektu (*A ja san hodila...*; ...*smo ga hodili skat...*; ...*je hodilo tri litre vode...*) te 2. l. jd. i 1. i 2. l. mn. imperativa (*Hodi* s namon!).

3.3.8. Prezent i zanijekani oblik 3. l. mn. glagola htjeti glasi: *te* (= 'će') i *nete* (= 'neće').

3.3.9. U G mn. i A mn. osobne zamjenice *oni*: *njih* > *ih* dolazi do redukcije i metateze u *hi* (G pl. – ...*forši hi delaju ...*; A pl. – *Nećemo hi vidit...*; *kad bi hi noge zeble...*; ...*hi delaju u Žminju...*).

3.3.10. Protetsko *j* zabilježeno je u prilogu *opet – jopet* (...*i ti brat mi je plaka jopet nonde...*) te u imenice *južina* (= 'ručak') (...*su donili južinu...*).

4. ZAKLJUČAK

Analiza jezičnih značajki Kringe, prikupljenih posebno koncipiranim Upitnikom za istraživanje jugozapadnih istarskih govora te snimanjem razgovora s obavjesnicom, na alijetetnoj, alteritetnoj te arealnoj razini razlikovnosti potvrdila je pripadnost ovoga idioma jugozapadnom istarskom ili štakavsko-čakavskom dijalektu.

To je govor ikavskoga odraza jata u gramatičkom i leksičkom morfemu, šćakavskoga odraza primarne suglasničke skupine **stj* i novijega troakcenatskog sustava.

Posebna artikulacija glasova [č] i [t'], osnova praslavenskoga glagola **idti* u infinitivu glagola s konsonantskom skupinom *tj* > č, apokopirani infinitiv, neizmijenjeno dočetno *l* na kraju riječi – u imenica i pridjeva, reducirano dočetno *-l* u glagolskih pridjeva radnih muškoga roda, jezične su značajke koje bi se mogle pribrojiti utjecaju susjednih govora središnjega istarskoga poddijalekta sjevernočakavskoga dijalekta.

5. LITERATURA

Dalibor B r o z o v i ć, Pavle I v i ć, *Jezik srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*, Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1988.

Josip H a m m, Mate H r a s t e, Petar G u b e r i n a, "Govor otoka Suska", *Hrvatski dijalektološki zbornik*, knj. 1, 1956, str. 7-215.

Mate H r a s t e, "O kanovačkom akcentu u Hrvatskoj", *Filologija*, sv. 1, 1957, str. 59-74.

Mate H r a s t e, *Govori jugozapadne Istre*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 1964, str. 5-36.

Mate H r a s t e, Petar Š i m u n o v i ć, Reinhold O l e s c h, *Čakavisches-deutsches Lexikon*, Köln, Wien, 1979.

Josip L i s a c, "Nastanak i razvoj jugozapadnoga istarskog dijalekta", *Nova Istra*, god. 8, sv. 24, br. 2, 2003a, str. 195-198.

Josip L i s a c, *Hrvatska dijalektologija 1., Hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja i hrvatski govori torlačkog narječja*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2003b.

Josip L i s a c, "Glasovi jugozapadnoga istarskoga dijalekta", *Drugi Hercigonjin zbornik*, Zagreb, 2005, str. 219-222.

Mijo L o n č a r i ć, *Kajkavsko narječje*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.

Iva L u k e ž i ć, "Jezična struktura u Balotinim pjesmama", u: *Susreti na dragom kamenu 1988*, Pula, 1988, str. 249-270.

Iva L u k e ž i ć, *Čakavski ikavsko-ekavski dijalekt*, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1990.

Iva L u k e ž i ć, *Govori Klane i Studene*, Libellus, Crikvenica, 1998a.

Iva L u k e ž i ć, "Štokavsko narječje (Nacrt sveučilišnih predavanja)", *Radovi Zavoda za filologiju*, 32, 1998b, str. 117-135.

Mieczysław M a ł e c k i, *Przegląd słowiańskich gwar Istriji*, Polska akademja umjetności, Krakow, 1930.

Mieczysław M a ł e c k i, "Slavenski govori u Istri", *Jadranski kalendar*, Izdanje konzorcija lista Istra, Zagreb, 1935, str. 23-27.

Mieczysław M a ł e c k i, *Slavenski govori u Istri*, HFL, Rijeka, 2002.

Milan M o g u š, *Čakavsko narječje*, *Fonologija*, Školska knjiga, Zagreb, 1977.

Lina P l i š k o, *Govor Barbanštine*, Filozofski fakultet Pula, Pula, 2000.

Lina P l i š k o, "Štakavsko-čakavski govori Tinjanštine – mjesni govor Hlistića", *Croatica et Slavica Iadertina*, br. 3, 2007, str. 95-106.

Josip R i b a r i ć, "Razmještaj južnoslovenskih dijalekata na poluotoku Istri", *Srpski dijalektološki zbornik*, 9, 1940, str. 1-207.

Josip R i b a r i ć, *O istarskim dijalektima: razmještaj južnoslovenskih dijalekata na poluotoku Istri s opisom vodičkog govora*, Josip Turčinović d. o. o., Pazin, 2002.

Petar Š i m u n o v i ć, "Mozaik istarskih govora", *Istra*, god. 23, br. 3-4, 1985, str. 66-72.

Silvana V r a n i ć, *Čakavski ekavski dijalekt: sustav i podsustavi*, Filozofski fakultet u Rijeci, Odsjek za kroatistiku, Rijeka, 2005.

MORE RECENT RESEARCH INTO THE KRINGA LOCAL VERNACULAR

SUMMARY

The paper gives the results of more recent research of the local vernacular of Kringa in the Istrian municipality of Tinjan on different distinctive levels. According to them, the vernacular of Kringa belongs to the imported South Western Istrian or štokavian-chakavian dialect.

KEY WORDS: *Kringa idiom, municipality of Tinjan, SW Istrian or štokavian-chakavian dialect, Chakavian dialect*

